

VEČERNIK

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIV.
Štev. 243

TELEFON UREDNISTVA: 25-67
UPRAVE: 25-67 in 28-67
POSLOVALNICA CELJE, Prešernova 3. tel. 280
TELEFON LJUBLJANA: 46-91

Maribor, petek 25. oktobra 1940

NAROCNINA NA MESEC
Prejeman v upravi ali po pošti 14 din.
Dostavljen na dom 16 din, tujina 30 din.
POSTNI ČEKOVNI RACUN: 11.400

Cena
din 1.—

Sporazum med Francijo in silama osi

Na včerajšnjem sestanku s Hitlerjem je maršal Petain sprejel nemške zahteve, po katerih odstopa Francija Nemčiji Alzacijo in Loreno, Italiji riviero do Nice, Španiji del Maroka ter stavi na razpolago tudi svoja vojna oporišča za nadaljevanje nemško-italijanskih operacij proti Angliji

BERN, 25. oktobra. ZPV. PO VESTEH, KI SO PRISPELE IZ VICHYJA, JE BIL VČERAJ NA SESTANKU MEDPREDSEDN. FRANCOSKE VLADE MARŠALOM PETAINOM IN VODJONEMČIJE ADOLFOM HITLERJEM OB NAVZOČNOSTI FRANCOSKEGA PODPREDSED. LAVALA IN NEMŠKEGA ZUNANJEGA MINISTRA VON RIBBENTROPA SKLENJEN SPORAZUM, PO KATEREM SE JE FRANCIJA ODPOVEDALA NEKATERIM SVOJIM POKRAJINAM IN KOLONIJAM, OBENEM PA PRISTALA TUDI NA TO, DA BO STAVILA NEMČIJI IN ITALIJI NA RAZPOLAGO NEKATERA SVOJA OPORIŠČA ZA NADALJNE VOJNE OPERACIJE PROTI ANGLIJI. ALI BO STAVILA VELESILAMA OSI NA RAZPOLAGO TUDI SVOJO VOJNO MORNARICO IN LETALSTVO, TRENUTNO SE NI ZNANO. TUDI NI ZNANO ALI POMENI TA PRISTANEK OBENEM ŽE SKLENITEV DEFINITIVNEGA MIRU MED FRANCIJO TER SILAMA OSI.

Sestanek med Petainom in Hitlerjem

BERLIN, 25. okt. DNB. Kancelar Hitler in maršal Petain sta se srečala včeraj popoldne v posebnem vagonu vodje rajha na neki mali postaji v okupirani Franciji. Maršal je došel tjakaj z avtomobilom, v spremstvu podpredsednika vlade, Pierrea Laval. Bataljon vojske je izkazal Petainu vojaško čast. Von Ribbentrop, maršal Keitel in šef protopola Nemčije, von Dornberg, so pričakali maršala na demarkacijski črti ter ga spremili k posebnemu vagonu Hitlerja. Posvetovanja so se začela takoj. Na kraju je Hitler spremljal Petaina vse do njegovega avtomobila. Ob odhodu je častni bataljon izkazal maršalu ponovno čast.

BERLIN, 25. okt. DNB. O sestanku Hitlerja in Petaina javljajo, da je potekel v navzočnosti Laval in von Ribbentropa v posebnem vagonu Hitlerjevega vlaka. Pri vходу v postopje postaje so pozdravili maršala von Ribbentrop, maršal Keitel in šef protokola von Dornberg.

VICHY, 25. okt. Havas. Maršal Petain je v spremstvu podpredsednika Laval prešel demarkacijske črte okrog osme ure. Izkazana mu je bila vojaška čast. Kratek čas se je maršal razgovarjal z nemškimi generali, ki so ga prišli pozdravit. Popoldne je imel v strogo ločenem

prostoru s Hitlerjem daljši sestanek, ki je bil odločen bodoči usodi Francije.

MARŠAL PETAIN

Glavne točke sklenjenega sporazuma

NEW YORK, 25. okt. »New York Times« pišejo, da bo maršal Petain v Pa-

rizu podpisal sporazum z Nemčijo, v katerem bo Francija odstopila nekaj ozem-

lja takoj. Ta sporazum bo brez mirovniht pogajanj ter sklenitve miru postavil Francijo gospodarsko, politično in vojaško na stran sil osi. To pa naj pomeni, da bo francoska flota sodelovala z nemško in italijansko.

NEW YORK, 25. okt. »New York Times« prinašajo pogoje sporazuma med Petainom in Hitlerjem. Francija mora:

1. Odstopiti Alzacijo in Loreno Nemčiji;
2. Riviero do Nice Italiji;
3. Francija in Italija si bosta delili oblast v Tuniziji;
4. Francija in Španija si bosta delili oblast v Maroku;
5. Francoske vojske v Siriji in Libanonu ter severni Afriki morajo ščititi boke italijanske vojske pri napadu na Egipt.

List nadaljuje in pravi, da so verjetno

določena letalska oporišča, ki jih mora Francija v Severni Afriki odstopiti Italiji, vendar pa ne bo odstopila letal. List zatrjuje, da je maršal Petain najprej te pogoje odbil, vendar jih je pozneje sprejel, ko je Laval dejal, da bo Francija prepriščena izstradanju, če ne bo aktivno sodelovala proti angleški blokadi. Lavalovo stališče sta podprla tudi zunanji minister Baudoin ter mornariški minister admiral Darlan. V bernskih diplomatskih krogih govorijo, da bo Francija dobila koridor do Bordeauxa, če sprejme te pogoje. Francoska vlada bo s tem tudi dobila Bordeaux pod svojo oblast. Kot nadaljnje točke sporazuma omenja takojšen odpust francoskih vojnih ujetnikov, pomaknitev demarkacijske črte bliže Pariza, kamor bo dovoljen prost dostop ter različne industrijske ter gospodarske koncesije.

Francoski glas o pomenu pogajanj

MARSEILLE, 25. okt. Havas. List bivšega ministra Frossarda piše o posvetovanjih med Hitlerjem in Petainom, da pričakuje francosko javno mnenje od tega sestanka srečne rezultate. Z upravičeno nestrpnostjo pričakuje narod poednosti o tem velevažnem dogodku, ki se tiče francoskih interesov. Poednosti ne bodo znane pred povratkom Petaina. Ne dajemo prognoz. Predstavnik Francije je prevzel zelo težko in delikatno nalogo. Čas zahteva previdnost in obzirnost. Opuščajmo vsako razboritost. Usoda Franci-

je je na kocki. Po porazu, kakršnega še ni bilo v zgodovini Francije, skušajmo vsi složni lečiti rano in se vrniti k edinstvu, da bo mogel v časti in dostojanstvu naš narod ohraniti svojo neodvisnost.

FRANCOSKI POSLANIK PRI WELLESU

WASHINGTON, 25. oktobra. DNB. Francoski poslanik pri Beli hiši je imel daljši sestanek s Sumnerjem Wellesom. O sestanku ni bilo izdano nobeno poročilo.

Tudi Španija na razpolago silam osi

Kakor zatrjujejo v Rimu, je bilo na sestanku med Hitlerjem in Francom dogovorjeno, da bo Španija stavila svoja oporišča in svoje sile na razpolago Italiji in Nemčiji za vojne operacije — Prvi odgovor Anglije in Amerike

RIM, 25. oktobra. CNP. V fašističnih krogih se govori, da bo Španija kmalu stopila v vojno. Mislijo, da bo prišlo dokombiniranega nemško-italijansko-španskega napada na Gibraltar. Računajo tudi tem, da bo vstop Španije v vojno imel velike posledice v latinsko-ameriških republikah Amerike, kjer se bo začel majati vpliv Velike Britanije in Zedinjenih držav.

RIM, 25. oktobra. ZPV. V italijanskih političnih in časnikarskih krogih razpravljajo veliko o sestanku Hitlerja z maršalom Petainom, a v enaki meri tudi o sestanku med Hitlerjem in generalom Francom. Kakor se v Rimu zatrjuje, je bil sestanek na francosko-španski meji velikega pomena za nadaljnji razvoj vojne in za ustvarjanje onega evropskega reda, ki sta si ga zamislili Italija in Nemčija pod svojim vodstvom. O vsebini razgovora med Hitlerjem in Francom ni mogoče izvedeti nobenih podrobnosti, vendar preveveta splošno prepričanje, da se je nanašal na vstop Španije v vojno proti Angliji na strani velesil osi. Tu menijo, da je bil ta cilj dosežen in da je treba pričakovati že v najbližjih dneh velike in pomembne dogodke, ki bodo usodno vplivali na nadaljnji potek položaja. Vloga, ki naj bi jo pri tem prevzela Španija se ne nanašala samo na napad na Gibraltar, ampak tudi na načrt celotnih opera-

cij proti Angliji v Evropi in v Afriki, pred vsem pana Sredozemlju in na Atlantiskem oceanu. Posebne važnosti bodo tu oporišča, ki jih bodo Nemci in Italijani dobili na razpolago v Franciji ter na Kanarskih otokih. To so seveda kombinacije, kajti na uradnem mestu molče in ne dajo o vseh teh vprašanih nobenega odgovora.

BERLIN, 25. oktobra. DNB. Tisk komentira sestanek med Hitlerjem in generalom Francom ter pravi, da je imel velik odmev po svetu, posebno v španski javnosti. Londonski krogi so presenečeni. Stavba, ki so jo Angleži stoletja gradili na valovih Sredozemskega morja, se je zrušila. Narodi sredozemskega protsora so v veliki večini izprevideli, da so bili predolgo časa figure na šahovski deski. Posebno je to prišlo do spoznanja v Španiji, kjer je angleški sistem tutorstva dovedel deželo v propast. Angleški tisk govori o pritisku na Španijo, pozablja pa,

da s tem žali Špance v trenutku, ko so najbolj neodvisni glede svojih sklepov.

HELSINKI, 25. oktobra. Stefani. »Somomat« javlja, da je sestanek med Hitlerjem in Francom logična posledica sklepov na Brennerju. Pomeni močno okrepitev politike osi in njene aktivnosti.

WASHINGTON, 25. oktobra. Reuter. Posledica razgovora generala Franca s Hitlerjem je, da je ameriški Rdeči križ sklenil, da ne pošlje v Španijo ladje s pomočjo za španske poplavlence. Britanska blokada je že pristala na spustitev tega parnika, sedaj pa ne dovoli, da bi parnik odplul v Evropo.

ANGLEŠKE LETALSKE REZERVE

LONDON, 25. okt. CNP. Angleški letalski maršal Philip Joubert je izjavil, da ima Anglija v skritih in podzemskih letalščih veliko število ameriških letal, ki bodo pri spomladanski ofenzivi igrala veliko vlogo.

BAGRANOV ODPOTOVAL IZ ITALIJE

MILAN, 25. oktobra. DNB. Bolgarski minister Bagrijanov se je vrnil v Sofijo.

Napočila je ura Bolgarije

SOFIJA, 25. okt. Stefani. Predsednik bolgarskega sobranja Logovetov je izjavil, da bolgarski narod veruje, da je napočila ura, ko bodo priznane vse pravilne aspiracije Bolgarije. V vsej Bolgariji pričakujejo z velikim zanimanjem prestolni govor, katerega bo imel bolgarski kralj ob priliki otvoritve zasedanja sobranja.

DONAVSKA KONFERENCA V BUKAREŠTI

MOSKVA, 25. okt. Reuter. Nemčija, Italija, Romunija in Sovjetska zveza bodo zastopane v štiriclanski donavski konferenci, ki bo 28. t. m. v Bukarešti. To vest je povedal uradni zunanji komisarjati.

NESREČA NA ŠVEDSKEM

STOCKHOLM, 25. oktobra. DNB. Na jezeru Armasjärvi, severno zahodno od Haparande, se je pripetila težka nesreča. Med prevozom pionirskih čet se je prevrnil splav, na katerem je bilo 80 vojakov. Utonilo je 44 mož.

HULL PRI ROOSEVELTU

WASHINGTON, 25. oktobra. DNB. Roosevelt je poklical k sebi zunanjega ministra Hulla, s katerim se je posvetoval o vrsti brzozavk, ki jih je prejel iz Evrope. Na vprašanje, ali je položaj resen, Hull ni hotel dati odgovora.

Likvidacija sporov med SSSR in Japonsko

Pričetek pogajanj med Sovjetsko zvezo in Japonsko za odstranitev vseh dosedanjih nesoglasij in sodelovanje pri ustvarjanju „novega reda“ — Vsebina japonskih predlogov

MOSKVA, 25. okt. ZPV. Novi japonski veleposlanik general Tatekava je prišel v sredo v Moskvo in je že prevzel svoje posle. Kakor napovedujejo, se bodo pogajanja, za katera je dobil Tatekava pooblastila, pričela verjetno še ta teden, ali najkasneje prihodnji teden. Namen pogajanj bo likvidirati vsa dosedanja nesoglasja med Japonsko in Sovjetsko zvezo in ustvariti podlago za sodelovanje pri ustvarjanju novega reda. General Tatekava je izredno sposoben diplomat, ki ima za pogajanja tudi vsa potrebna pooblastila svoje vlade.

MOSKVA, 25. okt. CNP. Sovjetsko-jap-

ponski nenapadalni pakt, ki bo pomenil uvod v široki sporazum med obema državama, bo v kratkem podpisan, kakor mislijo diplomatski krogi v Moskvi. — Uvod v pogajanja je bil že v Tokiu.

RIM, 25. ZPV. Italijanski tisk prisojja velik pomen prihodu novega japonskega veleposlanika Tatekava v Moskvo in pogajanjem, ki se bodo s tem pričela med Japonsko in Sovjetsko zvezo. Listi naglašajo, da so ta pogajanja nasledek sklenitve trojne zveze med Japonsko, Nemčijo in Italijo. Namen teh pogajanj je končno rešiti in odstraniti vsa tista vpraša-

nja, ki so doslej razdvajala obe velesili in skleniti prijateljstvo. S tem bi bili za vselej onemogočeni vsi nadaljnji manevri Anglije in Zedinjenih držav Severne Amerike. V Tokiu pričakujejo, da bo mogoče takoj, čim bo sklenjen sporazum s Sovjetsko zvezo, usmeriti vso silo japonske ekspanzije proti azijskemu jugu. S tem bi se uresničile besede japonskega zunanjega ministra Macuoke, ki je nedavno dejal, da je treba pozabiti na vsa stara nesoglasja med Japonsko in Sovjetsko zvezo ter najti pot sodelovanja za ustvaritev novega reda.

CURIH, 25. okt. ZPV. Kakor poročajo

tukajšnji listi iz Tokia, je prejel novi japonski veleposlanik v Moskvi Tatekava posebno nalogo skleniti takoj daljnosežen sporazum s Sovjetsko zvezo. Glavne točke japonskega predloga so sledeče: 1. Umik japonskih in sovjetskih čet z meje in istočasno zmanjšanje posadk v obmejnih krajih. 2. Sovjetska zveza prizna Madžurijo in ustanovi v Hsingkingu svoje poslaništvo. 3. Japonska prizna Zunanjo Mongolijo kot mongolsko ljudsko republiko v okviru Sovjetske zveze in bo ustanovila zato svoje poslaništvo v Ulanbatorju. 4. Japonska prizna sovjetske interese v kitajskem Tokerstanu. V japonskem predlogu ni niti omenjena sovjetska pomoč Kitajski z dovažanjem vojnega materiala. Japonski odgovorni može, ki so zelo blizu vladi, so optimistično razpoloženi glede uresničenja tega japonskega načrta.

Tudi včeraj in ponoči le manjši napadi

Nemci poročajo da je oviralo letalske akcije slabo vreme — Angleži so tekom pretekle noči izvršili nov letalski napad na Berlin — Napadi z zračnimi torpedi

VČERAJSNJE NEMSKO POROČILO

BERLIN, 25. oktobra. DNB. Nemško vrhovno poveljstvo je včeraj uradno poročalo: Zaradi neugodnega vremena nad Veliko Britanijo je bilo delovanje našega letalstva včeraj zmanjšano in se je omejilo le na zasilne ogledniške polete. Pri tej priliki so bile vržene bombe na London in tovarne v Srednji Angliji. Preteklo noč so vrgli naši bombniki mnogo bomb na britansko prestolnico. Skupina angleških bojnih ladij, ki se je približala flandrijski obali, je bila odbita s strelji iz naših topov. Britanska letala so se pojavila preteklo noč nad nemškim ozemljem in poskušala napasti Berlin. Le manjše število letal je prispelo nad Berlin, kjer so zmetala zažigalne bombe na naseljene četrti. Izbruhnilo je več požarov, ki so bili hitro pogašeni. Zadeta je bila neka tovarna, vendar je škoda majhna. Eno nemško letalo se ni vrnilo domov.

ANGLEŠKI NAPAD NA BERLIN

BERLIN, 25. oktobra. DNB. Danes ponoči so angleška letala ponovno napadla Berlin. Nemška protiletalska obramba je stopila takoj v akcijo ter odbila večino sovražnih letal. Le nekaj angleških bombnikov se je približalo prestolnici ter odvrlo večje količine eksplozivnih in požarnih bomb, posebno na delavska predmestja.

LONDON, 25. oktobra. Reuter. Nemški radio sporoča, da so angleška letala ponoči spet napadla Berlin ter metala visoko eksplozivne in zažigalne bombe, ki so povzročile več požarov. Dve angleški letala sta bili sestreljeni, ko sta se približevali Berlinu.

NAPADI Z ZRAČNIMI TORPEDI

LONDON, 25. okt. Reuter. Angleška letala, ki so nosila torpeda, so potopila v Severnem morju dve nemški transportni ladji in uničila dve električni centrali

v Berlinu, eno v Charlottenburgu, drugo pa v Klingenburgu.

LONDON, 25. okt. Reuter. Letalsko ministrstvo sporoča, da so angleška letala nocoj napadla industrijske cilje v zahodni in severni Nemčiji ter neke ladjedelnice v severni Nemčiji. Komunikacije omenja napada na Berlin, nemško poročilo pa pravi, da je bil tudi nocoj napad na Berlin ter je nastalo več požarov. Ameriški poročevalec je davj ob 6. javil v Ameriko, da je pred 16. minutami bil dan znak za konec alarma.

NAPADI NA ANGLIJO

LONDON, 25. okt. Reuter. Število mrtvih in ranjenih je bilo včeraj in danes ponoči v Angliji zelo majhno, pravi letalsko ministrstvo. V nekem midlandskem mestu je nastal požar, ki je poškodoval več privatnih hiš. Drugod je padlo nekaj bomb, največ v južnovzhodni Angliji, vendar je škoda majhna.

Večja aktivnost na afriških bojiščih

Angleški napadi pri Sidi el Baraniju — Na vseh afriških frontah so se razvijali številni letalski napadi in protinapadi

RIM, 25. okt. Stefani. Italijanski glavni stan je izdal včeraj sledeče vojno poročilo št. 138: V severni Afriki je sovražnik izvršil napad na naše postojanke pri Martile, 25 km vzhodno od Sidi el Baranija. Ta sovražnikov napad je bil podprt z odklopnimi avtomobili in s topništvom, pa je bil odbit. Pri uniklu je sovražnik pustil na bojišču več mrtvih. Na italijanski strani je bilo nekaj ranjenih. Druge sovražnikove enote, ki so napadle naše postojanke v pasu Alam el Tuma južno od Sidi el Baranija, so bile prav tako odbite. Med obema napadoma je bilo ujetih več sovražnikovih vojakov in zaplenjenega nekaj vojnega materiala. Sovražnikovo letalstvo je bombardiralo Sidi el Barani, pa ni povzročilo niti škode niti žrtev. — V vzhodni Afriki so naše letalske sile bombardirale vojaške objekte na otoku Perim in povzročile več večjih požarov. Naša letala, ki so napadla sovražnikove oborožene sile pri Eldukano, so svojo nalogo uspešno izvršile. Sovražnikova letala so bombardirala Masuo, letališče pri Bahardaru, južno od jezera Tana, kjer sta bila ubita dva naša vojaka, eden pa ranjen, dalje Tesene, kjer je bilo ranjenih devet oseb. Dessie in Gondar, kjer je bil ubit en vojak, 6 pa ranjenih ter letališče pri Slomati, Dessie in Dekameri, kjer je bila majhna škoda. Druga sovražnikova letala so brez večjega uspeha napadla Asmaro, Kasalo in Guro. Naš rušilec »Nullo«, ki je bil težko zadet v spopadu na Rdečem morju, je posadka potopila v bližini obale.

RIM, 25. okt. CNP. Italijansko vrhovno poveljstvo javlja, da so britanske čete napadle italijanske postojanke 30 kilometrov vzhodno od Sidi el Baranija. Poveljstvo sporoča, da je pred tremi dnevi posadka rušilca »Francesco Nullo« ladjo potopila, potem ko je prišla na sipino.

KAHIRA, 25. oktobra. Reuter. Vrhovno poveljstvo javlja, da so angleški bombniki napadli v teku noči italijanska leta-

lišča in vojaške objekte pri Guri, Asmari, Teseniji in Kassali. V zahodnem delu puščave so napadli vojaške naprave pri Sidi el Baraniju. Vsa letala so se vrnila nepoškodovana.

KAHIRA, 25. okt. Reuter. V torek ponoči so angleške čete napadle italijanske postojanke pri Sidi el Baraniju ter uničile 8 ladij in zajele deveto, sporoča britansko vrhovno poveljstvo v Egiptu.

KAHIRA, 25. okt. Reuter. Pri napadu britanskih letal na Kasalo je bilo najmanj 50 italijanskih vojakov ubitih, 400 pa ranjenih.

ALEKSANDRIJA, 25. oktobra. Reuter. Včerajšnji napad na Aleksandrijo je trajal 1.30 ure. Čuti je bilo tudi oddaljene detonacije.

SIRIJSKA MEJA, 25. oktobra. DNB. Uspeli napad italijanskih zračnih sil na angleški konvoj v Rdečem morju je izzval velike senzacije v egiptski javnosti, ker je angleška propaganda trdila, da so italijanske pomorske sile odsekane od svojih baz in da ne morejo resno ogroziti preskrbe britskih čet, posebno onih v Egiptu.

Goebbels o nemški vojni potenci

BERLIN, 25. oktobra. DNB. Minister Goebbels je v svojem govoru med drugim poudaril, da je »Anglija prepozno spoznala, da Nemčija ni tako slaba, kakor je sodila. Tudi niso imeli pojma o nemški gospodarski moči in pripravljenosti za daljšo vojno. O lakoti v Nemčiji ne more biti govora, o Mrala je v Nemčiji na višji stopnji, kakor v Angliji. V Nemčiji se 9. november 1918. ne bo več ponovil, London drhti zdaj pred napadi nemških bombnikov. Churchill se trudi, prepričati

svet, da se borj z Nemčijo z enakim orožjem in uspehom. Nemčija se s tem tipično angleškim bluffom ne bo dala preslepiti. Nemčija ve, da bo nekoga dne prišel zlom Anglije. Brez ozira na vprašanje prestiža postopa vodja rajha po načelu: »Dolga priprava — kratka vojna« in ne obratno. Nemčija je odločena, da vodi to vojno toliko časa, dokler ne bo premagala angleške plutokracije. Zedinjen in zvest bo nemški narod dosegel najsijajnejše zmago v svoji zgodovini.«

Polemika okoli muslimanov

RIM, 25. okt. Stefani. Angleški tisk obsoja Italijo in njeno letalstvo, zaradi napadov na letališče v Kahiri in petrolejske rezervoarje na Bahrajnskih otokih. Italijanski tisk s prezirnim odklanja te obtožbe. »Angleži ne dopuščajo muslimansko prebivalstvo v Libiji in italijanski Vzhodni Afriki med praznovanjem ramazana. Te vesti so se naglo širile skozi puščave, in Angleži jih zamažajo. Spekulacija, da bi pridobili muslimane Egipta zaradi italijanskih napadov na vojaške objekte, ne bo uspel. S tem

ni bil prizadet ramazan, ako so padle bombe na kraje, ki jih branijo Angleži le zaradi lastnih vojaških interesov. V petrolejskih vrelcih Angleži ne slave ramazana. Smel podvig italijanskega letalstva je seveda Angleže presenetil, zdaj iščejo zagovorov za udarce. Angleži, ki so neupravičeno zasedli muslimanska tla bodo pregnani z njih v veliko zadovoljstvo vseh muslimanov, ki so se v ramazanskih molitvah zatekali k Alahu po odrešitvi.«

Ponesrečena japonska ofenziva

CUNGKING, 25. oktobra. CNP. Japonska jesenska ofenziva na Kitajskem se je ponesrečila. Japonci so izgubili okoli 10.000 mož pri napadih v provincah Čeking, Ansvej in Kiangsu, južno od Jangcekianga. Okoli 200 ameriških avtomobilov z vojnim materialom je že prispelo v Kunming.

Romuni o Antonescove obisku

BUKARESTA, 25. oktobra. Stefani. Romunski tisk poudarja nadalje pomen potovanja Antonesca v Rim. Odposlanca legionarske Romunije bo na njegovoj poti spremljal ves romunski narod, ki zaupa vanj in ki veruje v zmago pravičnosti. List »Porumca Vremeni« spominja na nedavni govor Antonesca, ko je naglašal tradicionalne vezi med Romunijo in Italijo Cezarja.

Izseljevanje Turkov iz Dobrudže

CARIGRAD, 25. okt. DNB. 900 turških izseljencev iz južne Dobrudže je dospelo v Carigrad. Druga skupina bo prišla z ladjo iz Konstance v bližnjih dneh.

KRALJ KAROL ŽELI NA PORTUGALSKO

LISBONA, 25. oktobra. ZPV. Višji komornik bivšega romunskega kralja Karola, Pangal, je predstavnikom tiska dejal, da se je Karol s posebnim pismom obrnil na generala Franca, naj mu oblastva dovoli preselitev na Portugalsko. Obljubil je, da bo ostal tam do konca vojne in da se ne bo vmešaval v nobene politične zadeve. (Včerajšnja vest, da je bil aretiran, ni točna. Bilo mu je le določeno mesto bivanja pod nadzorstvom. Op. ur.)

ORKAN NA ČRNEM MORJU

CARIGRAD, 25. oktobra. DNB. Zaradi močnega orkana na Črnem morju in ob vhodu v Bosporski preliv je bilo v nevarnosti več ladij. Neka ribiška jadrnica se je potopila, pet članov posadke je utonilo, šest se jih je rešilo na obalo.

ARETACIJE V ROMUNIJU

BUKARESTA, 25. okt. CNP. Romunska policija javlja, da je bilo včeraj aretiranih 20 oseb zaradi špijonaže. Policija je zasegla tri radijske oddajne postaje ter večje število dolarjev in funtov šterlingov.

USODA BELGIJSKEGA KRALJA

BRUSELJ, 25. oktobra. CNP. Belgijski kralj Leopold živi še vedno kot vojni ujetnik v svojem gradu Laeken pri Bruslju.

MRAZ NA FINSKEM

HELSINKI, 25. okt. DNB. Mraz je nastopil letos na Finskem izredno zgodaj in zelo ostro. V zadnjih nočeh so ugotovili na severnem Finskem do 20, na srednjem in južnem pa do 10 stopinj pod ničlo.

Borza. Curih, 25. X. Devize. Pariz 9.95 London 17.10, Newyork 4.31, Milan 21.72 Berlin 172.62½.

Mariborska napoved: Oblačno in megleno. Obeta se dež. Včeraj je bila najvišja temperatura 13,6, danes najnižja 8,4, opoldne 11,5.

Zanimivosti

Življenje brez joka in smeha

O ljudeh, ki se ne morejo smejati, ne jokati, in o ljudeh, ki se smeji, ko bi se morali jokati

V Ameriki so pred nedavnimi priredili tekmo v vztrajnosti jokanja in smejanja. Tekmo v vztrajnosti smejanja je dobil nek mladenič, ki se je 9 ur nepretrgoma smejal, dokler se slednjič ni onesvestil ter se zgrudil na tla. Osvestil se je šele čez 14 dni. V joku pa je odnesla zmago neka Miss Boardmanova, ki je »prelivala« solze celih 11 ur, in sicer resnične solze, brez vsakršnega pripomočka, kot ga uporabljajo na priliko gledališki in filmski igralci.

S te plati je zadeva zabavna. Toda na svetu so ljudje, ki se zares ne morejo ne smejati ne jokati, četudi bi doživeli še tako radosten ali žalosten dogodek.

Posebno tragičen je življenjski slučaj slikarja-umetnika Andreja Agourtina. Ko je bil še v zibelki, je bil nenavadno ljubeč otrok. Dočim se normalni dojenčki in otroci v prvih mesecih starosti jočejo, je bil nasprotno mladi Andrej nenehoma vesela in nasmejanega obraza. Njegova mati je bila silno vesela tako ljubečega otroka. Jokal pa je Andrejček le takrat, kadar se je oče z njim igral ter ga ljubkoval. Roditelja sta kaj kmalu spoznala, da s sinčkom nekaj ne more biti v redu. In čim starejši je postajal Andrej, tem bridkeje se jima je razgrinjala tragična resnica. Andreja je zadela čudna bolezen, ki sicer ne povzroča bolečin, vendar pa je neznosna. Kadar je bil žalosten ali potr, se je moral smejati; kadar je bil vesel in radostno razpoložen, je jokal.

Bolezen mu je ostala vse življenje. Končal je študije in postal slaven umetnik. Njegove podobe in zlasti portreti pa so imeli vedno nadih smeha in radosti. Nekoč je povabil Andrej v svoj atelje več prijateljev. Nепrestano se je smejal in prijatelji so vedeli, da ga v resnici tare žalost. Sredi razgovora jih je zapustil ter stopil v sosednjo sobo. Izta vrat so slišali gromko smejanje, kakršnega doslej niso bili vajeni, takoj nato pa je odjeknil strel. Vdrli so v sobo in našli na tleh Andreja mrtvega.

Podobna usoda je doletela trgovca Cezarja Cadaria v mestu Foligno v Italiji. Bil je podobno bolan kot Andrej Agourtine. Cadaria je zadela srčna kap, ko je bil na pogrebu svojega sina edinca. Medtem ko so pogrebci jokali in prelivali solze za umrlim mladeničem, je oče izražal ob grobu svojo žalost na ta način, da se je glasno in neutrudno smejal. Sredi bučnega smeha se je Cadaria zgrudil na grob in obtežal mrtev.

Nenavadna smrt Cadaria je vzbudila zanimanje tudi med zdravniškimi in znanstvenimi krogi. V Italiji je bil organiziran poseben kongres, ki se ga je udeležilo tudi več zdravnikov in znanstvenikov iz tujih držav. Kljub skrbnemu študiju pa jim ni uspelo popolnoma razjasniti to nenavadno bolezen. Dr. Moderto Carolli je pri-

Ruševine, ruševine...

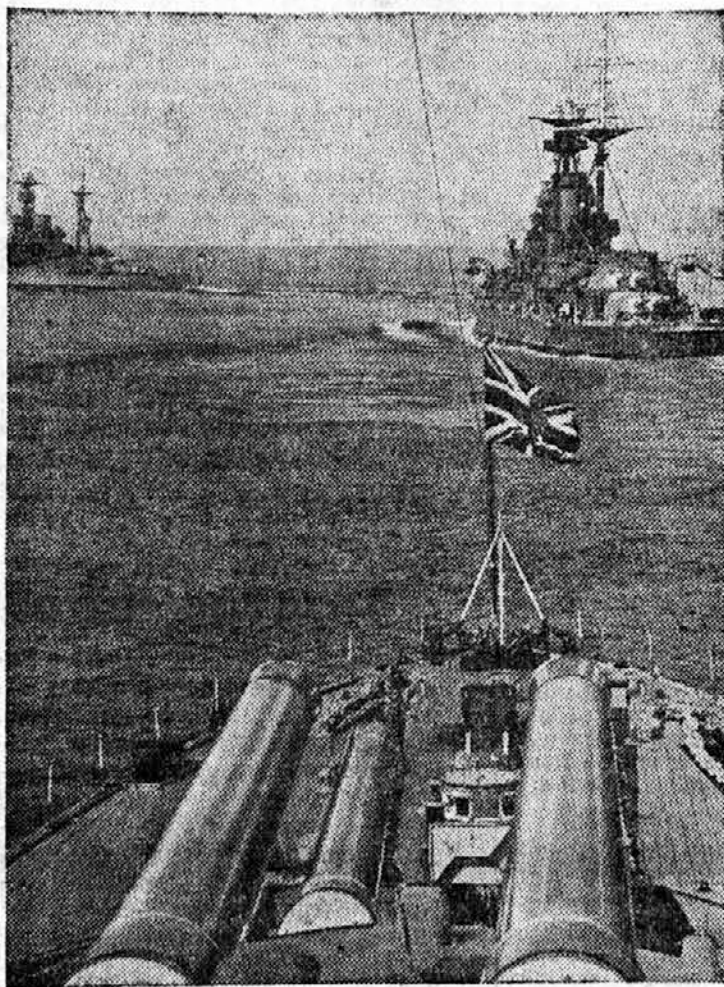
Učinek angleškega bombardiranja na neko mesto v zahodni Nemčiji

merjal živčevje s to boleznijo zadetih ljudi s telefonskimi žicami, ki so spojene na napačni spoj. Živci takih ljudi so spojeni v možganih na napačne možganske zavoje. Radi tega taki nesrečniki jočejo, ko bi se morali smejati in se smeji, ko bi morali jokati. Sicer pa sodijo zdravniki, da je na vsem svetu takih nesrečnikov prav malo.

Mnogo več pa je na svetu ljudi, ki se sploh ne morejo jokati in ne smejati. Prav aoben dogodek, če bi bil še tako vesel,

jim ne privabi smeha na obraz, in še tako grenka žalost jim v očeh ne utrne solze. Po sodbi zdravnikov je na svetu precej ljudi, ki trpijo za to boleznijo. Ugotovljeno je bilo, da ta pomanjkljivost silno škodljivo vpliva na njih duševno in zdravstveno stanje. Smeh in jok sta namreč sestavni del vsakega normalnega človeka. Oba sta znak zdravja ne le pri otrocih, ampak tudi pri odraslih. Zatorej so srečni le oni ljudje, ki se lahko smeji in jočejo.

Pomorski stražarji angleškega imperija

Ob vstopu v vojno se je Anglija zlasti zanašala na svojo pomorsko silo, ki je gotovo najmočnejša na svetu. Šele po porazu na zapadni fronti se je jela mrzlično oboroževati tudi v zraku, kjer je v zadnjem času znatno okrepila svojo pozicijo. Prej ko slej pa je ostala pomorska oborožena sila važen element sedanjih vojn. Na sliki vidimo skupino angleških pomorskih vojni enot, ki križarijo na odprtem morju, ter nadzirajo pomorska pota.

Kokoši, ki jih koljejo pod državnim nadzorstvom

Lepa reč! bi dejale naše gospodinje, če bi bilo treba imeti oblastveno dovoljenje za zakolj kokoši. Zraven pa naj bi še stal državni organ ter vso stvar nadzoroval. In vendar živijo v pokrajini Muza, v središču južnoameriških kolumbijskih ležišč dragega kamenja, kokoši, ki jih smejo zaklati samo pod državnim nadzorstvom. Kokoši te vrste so označene s posebnim rdečim žigom in jih ne dobiš, če ponudiš zanje tudi po 1000 dolarjev. Te svojevrstne kokoši namreč zobjajo drago kamenje, ki jim je prava slaščica. Kajpada, da se ne zavedajo vrednosti, ki jim v požrešnosti polzi po goltancu. Strašno so namreč požrešne na svetlikajoči se pesek, ki vsebuje tudi drago kamenje,

Zivahno letalsko propagando vodijo v Turčiji. Otvorjenih je več letalskih šol, tako tudi ena za padalce. Prve vaje so napravile globok vtis.

zlasti smaragde. Večkrat se je že primerilo, da so našli v želočcu take kokoši celo bogastvo dragega kamenja. Odtod je torej razumljivo, da smejo te kokoši klati samo pod nadzorstvom države, ki ima monopol na drgo kamenje.

Armenska legenda o Napoleonu

Nek francoski popotnik je v Erivanu v Armeniji slišal med preprostimi meščani zanimivo legendo o Napoleonu, kjer je zgodovinska resničnost čudovito izmaljena. Francoz si je armensko legendo zapisal in jo kasneje objavil v dokaz, kako preprosto armensko ljudstvo sodi o Napoleonu. Legenda pravi med drugim:

»Bonaparte, ki so ga domačini nazivali Ponaparte, je s 700.000 vojakov napadel Rusijo. Ruska armada je v paničnem be-

ELEKTRICNA NARKOZA

V medicinskih krogih je vzbudila veliko pozornost nova metoda narkotizacije s pomočjo električne struje. Prvi poskusi so bili napravljeni na živalih, in sicer salscij. V žival je bil napeljan tok, ki je strujil od glave proti zadnjemu koncu telesa. Uspeh je bil prav dober. Poročila pravijo, da je ta način narkoze bolj enostaven od dosedanje narkoze s pomočjo etra in kloroforma. Posebno važno je, da se da narkozo poljubno slabiti ali jačati, kar je pomembno zlasti radi tega, ker prejšnje narkoze včasih kaj rade odpovedo pri odpornih naturah. Električna narkoza tudi ni prav nič škodljiva ter bo radi tega verjetno kmalu dobila svojo praktično vrednost.

MALI MATEMATIK

V Rossariu v Argentini se je pred nedavnimi zbrala posebna komisija vseučiliških profesorjev v namenu, da preiščejo izredne sposobnosti učenčka Georga Fernandezza, ki hodi šele drugo leto v ljudsko šolo, a brez pogrške rešuje najtežje matematične naloge in probleme, ki zadajejo včasih celo učenim glavam veliko skrb.

Dajte mi dovolj sredstev, pa bom zanesljivo pošten v svoji službi. Toda če mi daste eden in pol, dva ali največ tri tisoče rubljev letno, me s tem prisilite, da primanjkljaj svojih sredstev izpopolnim na drug, večinoma nedovoljen in umazan način.

(G. S. Petrov)

TEŽAVE MLADE MAMICE

Mlada mamica se je vrnila z novim otroškim vozičkom s sprehoda. Jokajoč potoži svojemu možu, da so se ji ljudje, kjer koli se je pojavila, glasno smejali. Mož se je čudil ter skrušeno mamico tolažil. Nato pa je jel ogledovati novi voziček ter opazil na sprednji strani pritrjen listič:

»Naš lastni izdelek. Boljšega ne najdemo na vsem svetu.«

Nezgod pri startnem strelu.

Izum, ki ga je svet smatral za igračo

Pred kratkim so časopisi poročali o smrti izumitelja Paula Nipkova, ki je dočkal 80 let življenja. Ta skromni delavec na znanstvenem polju je postavil temelje televizije. Neumorno je delal na tem, da bi v vsakem izumu odkril nekaj, s čimer bi lahko čimbolj koristil človeštvu. Dolgo vrsto let se je boril z materialnimi težočami, ker so ljudje mislili, da gre pri njegovih izumih za otroške igrače, pozneje pa je vsak njegov izum položil temelj novi industriji.

Nemške državne železnice uporabljajo njegov izum za preprečevanje železnih nesreč, ki je praktično pokazal veliko vrednost. Zgradil je tudi aeroplan, ki se lahko strmo dviga ter pristaja. Največji izum pa se mu je posrečil l. 1884, ko je bil še študent in ko še svet ni

imel niti pojma o filmu in radiu in kakšno vlogo bosta še v bodočnosti igrala.

Paul Nipkow je kot student prijavil patentnemu uradu spiralasto preluknjano ploščo, ki je postala temelj televizije. Dolgo časa je premišljal, kako bi se svetloba in tema mogli prenašati na vsako razdaljo s pomočjo električnega toka. Spomnil se je, da se tudi klišej za časopisje izdelujejo tako, da se slika razdeli na veliko število svetlih in temnih točk. On je to napravil s pomočjo spiralaste preluknjane plošče, katera se je pri vrtenju z enakomerno brzino morala spremeniti v prozorno ploščo, ker je vsak del slike enkrat posvetil skozi eno izmed lukenj na plošči. Za niaga je bilo nato važno, da pretvori razlike v svetlobi posa-

meznih točk v udarce električnega toka, ki bi bil sedaj močnejši, sedaj šibkejši. Udarci tega električnega toka bi pri reprodukciji na drugi strani z uporabo enakih vrteče se plošče ustvarili enako sliko, kakor se je videla skozi prvo ploščo. Kakor torej pri sprejemu slike plošča razstavlja sliko v posamezne točke, tako plošča pri reprodukciji sestavlja te točke zopet v celotno sliko. Ta genialna ideja je še danes temelj televizije. Sliko je treba tudi še danes razstaviti v posamezne točke, a pozneje se iz teh točk sestavi slika. Nipkow ni imel sredstev za to, da bi ta izum lahko izkoristil, ljudje pa njegovim trditvam niso verjeli. Šele l. 1928, torej 44 let po prvi prijavi patenta, so pričeli Nipkowov izum sistematsko izkoriščati.

